

MOBILE LEARNING VÀ ỨNG DỤNG VÀO GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Nguyễn Thị Hải Yến

Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

Tóm tắt: Bài viết tóm tắt những hiểu biết cơ bản về Mobile learning, những ưu điểm cũng như các yếu tố tác động đến sự phát triển của Mobile learning trong tương lai. Những hiểu biết này giúp cộng đồng giáo dục có cái nhìn đúng đắn về ứng dụng của Mobile learning và những lợi ích của nó. Mobile learning là một khái niệm học tập mới và phù hợp với nhu cầu học tập của những người học trẻ trong một môi trường học tập năng động, đầy thử thách và không ngừng cải thiện. Bài viết cũng đưa ra chủ đề nghiên cứu mới cho việc lập kế hoạch và triển khai Mobile learning trong các trường đại học.

Từ khóa: Mobile learning, smartphones, students, university, education.

MOBILE LEARNING AND ITS APPLICATION IN HIGHER EDUCATION

Nguyen Thi Hai Yen

Faculty of Political Theory, Hanoi Procuratorial University

Abstract: This article summarizes the basic understanding of Mobile learning, its advantages as well as the factors affecting the development of Mobile learning in the future. These understandings help the education community have a correct view of the application of Mobile learning and its benefits. Mobile learning is a new learning concept and suitable for the learning needs of young learners in a dynamic, challenging and constantly improving learning environment. The article also offers a new research topic for planning and implementing Mobile learning in universities.

Keywords: Mobile learning, smartphones, students, university, education.

Nhận bài: 06/02/2025

Phản biện: 20/02/2025

Duyệt đăng: 25/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày nay, sự phát triển mạnh mẽ của internet tạo tiền đề cho sự phổ biến của các thiết bị di động thông minh. Các thiết bị như điện thoại thông minh (Smart phone), tablet (máy tính bảng) trở nên phổ biến và được cải tiến để trở nên tiện dụng hơn. Cùng với sự phổ biến của các thiết bị di động, các hình thức học tập mới ra đời và được sử dụng rộng rãi, trong đó có Mobile learning, hay còn gọi là M – learning.

Trong bối cảnh khoa học công nghệ phát triển vượt bậc như hiện nay, các thiết bị di động trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống, trong công việc và trong giáo dục. Các thiết bị di động, bao gồm điện thoại thông minh và máy tính bảng, được cài đặt các ứng dụng học tập tạo điều kiện thuận lợi giúp người học chủ động nâng cao kiến thức một cách linh hoạt và tiện dụng. Hình thức học tập với các thiết bị di động là hình thức học tập mới, có tên gọi là Mobile learning. Việc ứng dụng Mobile learning trong giáo dục đại học góp phần thúc đẩy tự học, nâng cao năng lực giải quyết vấn đề và các kỹ năng cần thiết cho sinh viên để trở thành người lao động lành nghề trong tương lai.

Tuy khái niệm Mobile learning còn mới mẻ, nhưng việc ứng dụng hình thức học tập hiện đại này vào dạy học đại học không khó khăn. Đồng thời, Mobile learning là dạng thuận tiện nhất của nền tảng giáo dục trực tuyến ngày nay, khi mà số

lượng sinh viên sử dụng điện thoại thông minh lớn. Sinh viên đăng kí các gói cước 3G để chat Zalo, lướt facebook, Intargram nên việc sinh viên lựa chọn hình thức như mobile learning để học tập có thể thực hiện thuận tiện mọi lúc mọi nơi theo.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nghiên cứu về Mobile learning trong nước và quốc tế

Khái niệm về Mobile learning đã được Alan Kay đưa ra vào những năm 1970. Theo Helen Crompton (2013), thuật ngữ Mobile learning được công nhận vào 2005. Từ đó đến nay, có nhiều trường đại học, tổ chức giáo dục trên thế giới đã ứng dụng Mobile learning vào dạy học và đạt hiệu quả như trường Đại học Ramkhamhaeng (Thái Lan) từ năm 2005 đã cùng với DTAC tiến hành ứng dụng thử nghiệm mô hình học tập mới, và đến gần đây trường mới tiến hành cung cấp thử nghiệm khoảng 80 khoá học cho các sinh viên năm thứ nhất và năm thứ hai của trường. Tại các nước Pakistan, Papua New Guinea, các nước Châu Phi cận Sahara là những nơi sớm ứng dụng Mobile learning vào dạy học.

Ở Việt Nam, học tập với Mobile learning trở nên phổ biến từ khoảng 2010. Nhiều tác giả Việt Nam cũng có những bài nghiên cứu ứng dụng Mobile learning vào dạy học như “M-Learning và các mô hình về mối quan hệ với E - Learning” của tác giả Nguyễn Danh Nam đăng trên Tạp chí

Thiết bị Giáo dục Số 59 Năm 2010; “Biên soạn nội dung học liệu hỗ trợ học sinh lớp 12 tự học toán trên điện thoại di động” của tác giả Trịnh Thị Phương Thảo đăng trên Tạp chí Giáo dục Tập 3 Năm 2014. Nhóm tác giả của công ty Trách nhiệm hữu hạn Trí tuệ nhân tạo - AI đã nghiên cứu, phát triển và đưa vào ứng dụng Giải pháp học trực tuyến trên các thiết bị di động với tên gọi AI - M-Learning. Từ năm 2013, TOPICA Uni triển khai ứng dụng học trên di động cho sinh viên “cử nhân trực tuyến”. Chỉ với một chiếc máy tính bảng hay điện thoại thông minh trong tay, sinh viên có thể đăng nhập vào các lớp học, theo dõi bài giảng, trao đổi ý kiến với thầy cô, bạn bè hay cập nhật thông tin.

Ngoài ra, một số lượng lớn các hội thảo quốc gia và quốc tế được tổ chức về chủ đề Mobile learning hội thảo tại Telford tháng 6 năm 2002 về Mobile learning trong ngành học máy tính với 60 đại biểu đến từ Vương quốc Anh và Hội thảo và Hướng dẫn trong các trường Đại học và Cao đẳng được tổ chức tại Wolverhampton vào ngày 11 tháng 6 năm 2004 và Telford vào ngày 12 tháng 1 năm 2005.

Như vậy, tuy Mobile learning không quá phổ biến như các hình thức học tập trực tuyến khác nhưng đã được nghiên cứu và ứng dụng trong và ngoài nước, thu hút được một bộ phận chú ý của các học giả và người học.

2.2. Mobile learning trong dạy học đại học và ứng dụng trong giáo dục đại học

Piaget (1929) và Bruner (1966) cho rằng người học làm trung tâm của quá trình dạy học. Mobile learning được định nghĩa có nhiều thuộc tính phù hợp với lý thuyết lấy người học làm trung tâm này. Như vậy, những thay đổi của người học sẽ làm thay đổi cách thức dạy học. Cụ thể, sinh viên ngày nay có những đặc điểm mới: họ muốn được khuyến khích tích cực trong học tập của họ, muốn được tự suy nghĩ và được giảng viên ủng hộ những tích cực trong sự khác biệt của họ. Do đó, nhiều hình thức học tập mới đã ra đời để phù hợp với yêu cầu học tập mới của sinh viên. Một trong các hình thức học tập mới đó là Mobile learning. Mobile learning là hình thức giáo dục trực tuyến qua thiết bị di động như máy tính bảng hay điện thoại thông minh. Mobile learning cho phép người học có thể tiếp cận với các tài liệu của khoá học thông qua các thiết bị di động như điện thoại di động hay thiết bị trợ giúp cá nhân (PDA).

Có hai hình thức ứng dụng Mobile learning

chủ yếu trong giáo dục. Đó là:

Mobile learning trên các máy tính cá nhân (laptop, notebook). Hình thức này không phải quá mới mẻ nhưng vẫn còn tương đối ít các ứng dụng đạt được cả yêu cầu về công nghệ và tính sư phạm. Tuy nhiên, hình thức này đã đang phát triển nhanh chóng, được người học đón nhận và ứng dụng thường xuyên.

Mobile learning trên các thiết bị di động (điện thoại thông minh, ipad, máy tính bảng). Hoạt động học tập này chủ yếu phát triển trong một thập kỉ trở lại đây, khi mà điện thoại thông minh ngày càng phổ biến, các gói cước internet và nhiều ứng dụng dành riêng cho các thiết bị điện thoại thông minh xuất hiện phổ biến.

Mobile learning là xu hướng phát triển mới trong dạy học ở bậc đại học. Tuy nhiên, nhu cầu học tập theo hình thức Mobile learning ở môi trường học tập đại học ở mức độ nào, làm sao đánh giá và phân tích được nhu cầu học tập theo hình thức học tập mobile learning trong dạy học ở trường đại học, những giải pháp nào phù hợp cho giảng viên và sinh viên để ứng dụng Mobile learning hiệu quả... đều cần được nghiên cứu và khảo sát chất lượng để đảm bảo việc áp dụng Mobile learning đạt kết quả như mong muốn. Việc nghiên cứu Mobile learning và áp dụng Mobile learning trong môi trường học tập đại học chú ý các vấn đề sau:

Lập kế hoạch có mục đích cho việc sử dụng thiết bị di động cho Mobile learning.

Tận dụng nội dung và chương trình giảng dạy và chuyển dần sang Mobile learning.

Hiệu sức mạnh của việc truy cập Internet.

Xây dựng năng lực và kĩ năng cho người học trong môi trường học tập chủ động và tự giác như Mobile learning.

Biện pháp kiểm tra – đánh giá kết quả học tập với các số liệu có ý nghĩa.

Tạo ra một môi trường học tập bền vững và có thể mở rộng.

Mobile learning có thể được thực hiện bên trong hoặc bên ngoài lớp học, hỗ trợ dạy học cho các học phần trên thiết bị điện thoại di động. Mobile learning có thể được định hướng như một cách tiếp cận mới để đáp ứng mục tiêu học tập hoặc là hỗ trợ tự học của sinh viên, ví dụ người học có thể sử dụng điện thoại thông minh tải các ứng dụng học tập để giao nhận bài tập của giảng viên, tự học, tự làm bài tập trên tài nguyên có sẵn.

2.3. Những lợi ích của việc ứng dụng Mobile

learning trong giáo dục đại học.

Mobile learning có nhiều ưu điểm có thể giúp cải thiện kết quả của sinh viên. Trong Mobile learning, công nghệ học tập đóng vai trò là chất xúc tác, cho phép người dùng tương tác sâu hơn nội dung, các hình thức học tập được thiết kế thâm mĩ và mang tính tích cực, có sự liên kết giữa nội dung học tập và kinh nghiệm và cuộc sống.

Mobile learning cung cấp nhiều cơ hội học tập mới: (1) học tập dự phòng, cho phép người học không gián đoạn việc học tập trong trường hợp không thể học tập trực tiếp trên lớp; (2) học tập trong môi trường quen thuộc hoặc yêu thích của người học như học ở nhà, học ở thư viện; (3) học tập linh hoạt, sinh viên thực hiện các nhiệm vụ hoặc bài tập được giảng viên giao phù hợp với điều kiện học tập của bản thân; (4) học tập cá nhân, tùy vào khả năng, năng lực và sở thích mà người học có thể chọn lọc các nội dung học tập. Mobile learning là hình thức sử dụng điện thoại như là phương tiện hỗ trợ cho việc học tập, đào tạo. Với Mobile learning cho phép người học chủ động lựa chọn cách thức học tập hiệu quả. Ưu điểm của công nghệ này là làm tăng lên sự thuận tiện của giáo dục từ xa, cho phép các tổ chức giáo dục mở rộng các dịch vụ giáo dục của họ vượt ra khỏi lớp học và phòng học. Các tính năng mà M-Learning tập trung nhiều nhất là làm cho người học linh hoạt về thời gian và địa điểm.

Sự phát triển vượt bậc của các nền tảng công nghệ góp phần hoàn thiện và phát triển các thiết bị di động với nhiều tính năng hiện đại mà giá cả phù hợp cho nhiều đối tượng. Đồng thời, sự phát triển

của công nghệ góp phần tạo thuận lợi cho Mobile learning trở thành một thành phần không thể thiếu trong giáo dục đại học. Mobile learning hỗ trợ các thí nghiệm: Người học có thể thực hiện các phép đo chính xác hơn so với các dụng cụ thí nghiệm truyền thống, hoặc thực hiện kết hợp nhiều thí nghiệm và phân tích dữ liệu chỉ với một thiết bị.

Sự phát triển và tiện dụng của Internet góp phần phát triển Mobile learning. Ngày nay, Internet trở thành nguồn thông tin vô tận hỗ trợ học tập cho sinh viên. Việc truy cập Internet mọi lúc, mọi nơi là một công cụ mạnh mẽ góp phần phát triển Mobile learning. Bằng thiết bị di động có kết nối internet, sinh viên được truy cập tất cả các nguồn tài nguyên bao gồm thông tin hình ảnh, âm thanh, video clip, mô phỏng hiện tượng, trực quan hóa... tương ứng với những hiện tượng trong thế giới thực.

III. KẾT LUẬN

Học tập là hoạt động cần thiết để phát triển năng lực cá nhân và năng lực nghề nghiệp, duy trì và phát triển văn hóa của một quốc gia. Các lựa chọn về cách thức và tổ chức trong môi trường giáo dục thường được thúc đẩy bởi hành vi xã hội, kỳ vọng và sự phát triển của khoa học công nghệ. Mặc dù Mobile learning là một hình thức học tập tương đối mới, nhưng nền tảng học tập khá hoàn thiện về cơ sở lý luận, cơ sở sư phạm và các khái niệm nền tảng của một phương pháp lấy người học làm trung tâm. Những thành tựu công nghệ góp phần hỗ trợ Mobile learning phát huy ưu điểm trong lĩnh vực giáo dục. Nhờ vậy, hình thức học tập mới này càng được chú ý và ứng dụng rộng rãi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Attewell, J., & Enhanced, T. (n.d.). Mobile technologies and learning Mobile technologies and learning. *Development*.
- Baker, A., Dede, C., & Evans, J. (2014). The 8 Essentials for Mobile Learning Success in Education. *Quilcom Wireless Research*, 1–44.
- Helen Crompton. (2013). A historical overview of mobile learning: Toward learner- centered education. *Handbook of Mobile Learning*, (August 2013), 3–14.
- Hochberg, K., Becker, S., Louis, M., Klein, P., & Kuhn, J. (2020). Using Smartphones as Experimental Tools—a Follow-up: Cognitive Effects by Video Analysis and Reduction of Cognitive Load by Multiple Representations. *Journal of Science Education and Technology*, 29(2), 303–317. <https://doi.org/10.1007/s10956-020-09816-w>
- Nguyễn Danh Nam. (2010). *M-Learning và các mô hình về mối quan hệ với E-Learning*. Tạp chí Thiết bị Giáo dục, số 59, tr.05-07.
- Trịnh Thị Phương Thảo. (2014). *Biên soạn nội dung học liệu hỗ trợ học sinh lớp 12 tự học toán trên điện thoại di động*. Tạp chí giáo dục. Tập 3.